

Család, közösség, nemzet¹

Tisztelettel, szeretettel köszöntök mindenkit! Először röviden magamról, illetve arról a munkáról, amit végzünk. Én plébánosként vagyok itt, ugyanakkor civilként is szeretnék jelen lenni, 25 évvel ezelőtt alapítottuk alapítványunkat Mezőörsön. Általános iskolát, gimnáziumot tartunk fenn, üzemeltünk. Sok közösségi programunk van. Azért nem egyházi iskolát hoztunk létre – nem önmagam ellen beszélek, nehogy félreértés essék –, mert nem akartam vitatkozni a vezetőinkkel, nekem más a koncepcióm, mint jelenleg az egyházi felső vezetésnek. Azt gondolom, hogy alapkérdéseket még nem sikerült feltenni az elmúlt 29 évben a jövőnkét illetően. Például ilyen alapkérdés az, hogy a magyar társadalomnak azt az 1-2%-át kívánjuk-e megszólítani egyházilag, akiket egyébként elérünk a templom falain belül vagy a hittanórán vagy egyházi intézményekben, vagy pedig azt a kilencvenvalahány százalékot, akiket már nem érünk el. Azt gondolom, hogy nekem nem az a küldetésem pusztán, hogy azokat érjem el, akik egyébként is bejönnek hozzám, hanem

azokat, akik nem jönnek be. Erre egy jó lehetőség a civil szervezet. Úgy próbáltuk az értékeinket felépíteni, hogy örök értékek mentén, keresztény értékek mentén, de nagyon párbeszédképesen, minden jó szándékú ember irányába nyitottak legyünk. A regula pozitívát értem a párbeszédképesség alatt. Tehát aki belátja, hogy jó az, ha övele jót tesznek, akkor tessék ezt gyakorolni minden irányban. És ha belátja, hogy rossz az, ha ő maga rosszat tesz valakivel, és vele is rosszat tesznek, akkor megvan a közös nevezőnk, ami alapján lehet építkezni. Tehát ez volt az az alapkoncepció, ami alapján mi elkezdtünk dolgozni.

Nagyon szeretném, ha az én egyházam vagy történelmi egyházaink kilépnének a templom falai közül, és a társadalomba visszahelyeződnének. Nemcsak intézményesen, hanem egyébként is. Ez szemléletváltást kíván, még előtte állunk, de nem adjuk fel a reményt, bízunk benne, hogy előbb-utóbb sikerül.

Amit nagyon szeretnék kiemelni a bevezetőben: mindenhol kell egy jó édesanya, egy jó feleség.

Az Úr Jézusnak jó édesanyja volt, a Szűzanya. A Szűzanyát nagyon jól nevelték. Ennekem a Szentírás nem 27 könyvből áll, sok száz evangélium van, amik jelenleg apokrifok, figyelemre méltó információk vannak ezekben. Például nagyon szépen leírják az egyik apokrif evangéliumban, hogy a Szűzanyát egészen kis korától egy magaslati templomban nevelték, tehát elit nevelést kapott. És az elit módon felnevelt édesanyából lesz jó családanya. Kiváló édesanya. Az elit szótól nem kell megijedni, mi csak elitet akarunk nevelni minden tekintetben. Mindig a minőséget kell felnevelni. A minőség majd szépen hozza maga után a következő, következő lépcsőfokokat. Ez nincs benne a négy evangéliumban, ami jelenleg az újszövetségi szentírásnak részét képezi. De a többiben meg benne van. Tehát érdemes ezeket is figyelembe venni, és egy kicsit odafigyelni erre, hogy elit módon próbáljunk mi is nevelődni és nevelni másokat.

Furcsa dolog, római katolikus papként mondom, épp nagycsaládosoknak, ránk kötelező a papi nötlenség, de azért hála a Jó Isten-

1 Az előadás elhangzott a Nemzeti Művelődési Intézet, a Népfőiskola Alapítvány és a Nagycsaládosok Országos Egyesülete között létrejött együttműködési megállapodás aláírására szervezett összejövetelen, 2019. február 21-én, a Lakitelek Népfőiskola Gálfalvi György termében. Az együttműködő felek a közösségi művelődés célrendszerével összefüggő, a családon belül is közvetíthető, a családokat erősítő kulturális értékek megőrzése és közvetítése céljából kötöttek megállapodást. Az együttműködési dokumentum ünnepélyes aláírását – aláírók: Lezsák Sándor, az Országgyűlés alelnöke, a Népfőiskola Alapítvány kuratóriumának elnöke, Kardosné Gyurkó Katalin, a Nagycsaládosok Országos Egyesületének elnöke, Závogyán Magdolna, a Nemzeti Művelődési Intézet ügyvezetője – a témával összefüggő előadások követték, köztük Szabó Gyula mezőörsi plébánosé, melynek szerkesztett változatát közöljük.

nek csak a XI. századtól, korábban a papok nőültek úgy, ahogy kell. Az apostolok Szent János kivételével mind nős emberek voltak. Feltehetően nagycsaládosok, gondolom. Sőt biztos vagyok benne. A XII. századtól sajnos a bencés pápa, VII. Gergely bevezette a szerzetesi eszményt, a szüzességet. Ebből mi cölibátust csináltunk, de ez elég nagy kárt okozott a katolikus egyházban. Tehát a szerzeteseknek ilyen szempontból sok jót nem köszönhetünk, ez az igazság. Mi tiszteljük a szerzetesi életmódot, de nem biztos, hogy ez így okos dolog volt. Jézus nem is kívánta meg ezt egyébként a saját tanítványaitól. Magyarországon egészen Habsburg időkig bezárólag nőültek, utána vasmarokkal betartatták a papi nőtlenséget. Hála a Jó Istennek, vannak kiváló példánk. A görög katolikusok, akiknél megengedett a nőülés. És én őket szeretném mindjárt az elején jó példaként felhozni, mert nagy öröm számomra, mikor látok 5-6-7-8 gyerekekkel megáldott görögkatolikus papi családokat. Ott nincs probléma még a papi utánpótlással sem, mert egy-két gyerek mindig elmegy papnak az édesapja nyomdokát követve. S nem első generációs értelmiségiek lesznek ennek következtében, hanem a sok bölcsesség, tudás, tapasztalat, ami akár az évszázadok alatt összegyűlt abban a családban, az átadódik. Ez óriási előny, hatalmas előny. Hátrány nekünk, akik pályakezdők vagyunk. Bízunk abban, hogy rövidesen itt is lesz valamilyen elmozdulás római katolikus szinten is. Ferenc pápa talán valamit kitalál. Ugye, viccesen meg szoktuk jegyezni, hogy amíg a bíborosi kollégium idős emberekből áll, akiknek ez a kérdés már nem annyira aktuális, s ráadásul mindennel ki vannak szolgálva, közösségileg és mindenhogyan, addig ezt a kérdést könnyen el lehet halogatni, mis-

másolni, de bízunk benne, hogy előbb-utóbb lesz majd elmozdulás. Természetesen nagy előnye van annak, ha valaki cölibátusban élve dolgozik. Ezt én rábíznám szívesen a kollégákra, a nagycsalád erőt ad vagy erőt vesz el a hivatástól, és akkor döntsön mindenki maga.

Nőtlenek vagyunk, mégis nagyon sok tapasztalatunk van a családokra nézve, és több évtizedes ismeret gyűlt össze, mindez talán feljogosít bizonyos értelemben arra, hogy a témához hozzászóljunk. Teljesen egyetértek azzal, amit az előttem szóló is elmondott, hogy a család mindennek az alapja, egy jó családból kijövő, felnövekvő gyerekekkel – látjuk az iskolában is – ezerszer könnyebb dolgozni, mint azoknál a családoknál, ahol elváltak, sokszorosan elváltak a szülők, ahol a szülő egyedül neveli a gyermekét. Ez bizony probléma. Fekete Gyula kedvenc íróm volt a '70-es, '80-as években, utána is. Emlékszem rá, *Sarkcsillag*² címen írt egy gyönyörű könyvet a '80-as évek Magyarországnak népesedési problémáiról. A jóslatait tekintve, minden szava valósággá vált ennek a könyvnek. Nagyon jól látta előre azt a demográfiai hullámvölgyet, amibe belekerültünk. Nagyon keményen kritizálta annak idején a magyar társadalmat, mert önpusztító életet élt. Erről sokat beszélgettünk a teológián, én magam is tartottam annak idején erről előadást. Sajnos Magyarországon a rendszerváltás – csak változás volt – nem hozta magával azt az értékrendbeli váltást, amit a szabadság nekünk hozhatott volna.

Jó volt a Fekete Gyula könyvének címe, *Sarkcsillag*, mert a tengerészek régen az iránytűt a Sarkcsillaghoz állították be, az viszonylag pontos célba érést, tájékozódást tett lehetővé. Vajon mi a Sarkcsillag számunkra? Hol van az a biztos pont, amihez igazodnunk

kellene? Én azt gondolom, hogy az örök értékek azok. Az örök értékek, melyek pár millió évvel ezelőtt is azok voltak – az emberiség története nyilván nem ötezer éves, sok millió éves történetről kell, hogy beszéljünk.

Mik is ezek az örök értékek vajon? Nagyon könnyű kimondani, hogy az Isten. Igen, nyilván. Ezek a szellemi, a spirituális értékek, a felső világ tudása, a felső világról szóló ismeret és bölcsesség. Amikor ezeket az értékeket elkezdjük megismerni, ehhez a hagyományt kell nagyon jól ismerni, a magyarságnak a szent hagyományát. Ezt kellene megismerni nagyon mélyen. Mivel mindenünk a fényfelszabadítás szimbólumrendszeréről szól, ezért ezt már a gyerekek egészen kis korától a családjainkban meg kell jeleníteni, e szerint kell élni.

Nagyon jónak és nagyon-nagyon szépnek tartom Orbán Viktor miniszterelnök úrnak azt a hétpontos akcióprogramját, tervét, amit bejelentett, nagyon régi adósságot törlesztett ezzel. Mert az asszonyok, a nők rendkívül kiszákmányolt állapotban vannak ma Magyarországon. Egy asszonynak az értékét igazán az adja, hogy édesanya. Ez az elsődleges hivatása, persze nyilván nem kell bezárni a család berkein belül egy édesanyát, de mégis elsősorban édesanya legyen, csak másodsorban egy civil foglalkozású valaki. Ezért régi adósság a fiatalok családteremtési első lépéseinek anyagi, erkölcsi elismerése. A nagycsaládokat – akik felvállalják a gyerekeket, a 3-4-5-6-7 gyereket – úgy meg kell támogatni erkölcsileg és anyagilag, hogy kedvet kapjon a többi család is ahhoz, hogy kövesse őket. Nekünk nem nyugat a példakép, tudjuk, hogy nyugaton a nap csak lenyugszik, nem kél. A nap keleten kél.

Nagyon nagy kérdés számomra a női önazonosság. Én azt látom,

2 Sarkcsillag (esszék, jegyzetek, vitairatok, Magvető Könyvkiadó, 1983)

hogya a nők a világban ma karriert akarnak befutni. Csak másodsorban akarnak édesanyák lenni. Tanuljanak szakmát, képezzék magukat, de jó lenne, ha elsősorban édesanyák akarnának lenni.

A '80-as években kerestük a nők helyét, szerepét a társadalomban, és létrehoztunk kisközösségi berkeken belül női egyetemet. Illegálisan csináltuk, és aztán nem lehetett tovább, de egy pár évig működött. Egy női egyetemen nyilván azok az édesanyák taníthatnak, akik már gyerekeket a világra hoztak, és rengeteg élettapasztalat áll mögöttük. Ezt a tudást, ami hatalmas kincs, tovább kell adni a következő nemzedék számára. Ezt tanítani kell, ebbe rengeteg ismeretanyag belefér. Életvezetési feladatok, döntési feladatok, gyerekneveléssel kapcsolatos összes feladat, a sütés-főzés, takarítás is belefér. A társadalomismeret, jogi alapismeretek, az is, hogy kezeljük a pénzt. Nagyon sok minden. Én nagyon hiányolom, hogy ma például nincs Magyarországon egy női egyetem, ahol ezeket az ismereteket átadnák azok, akik hiteles életet élnek. A hitelesség rendkívül fontos. Csak az taníthat, aki maga már bizonyított, aki nem bizonyított, az még tanul, és nem tanít. Ez nagyon fontos dolog.

Nagy kérdés számomra, hogy vajon kell-e ennyi bölcsőde vagy óvoda vagy napközi. Nagyon sokba kerül a magyar államnak bölcsődék, óvodák, napközi otthonok fenntartása, mi lenne, hogyha ezt az összeget, amit ráfordítunk erre a célra, az édesanyák egy az egyben megkapnák. Néhány óvoda maradjon fenn, ahol nem lehet megoldani a gyerekek vigyázását, óvását. Hosszú távon ez egy jó megoldás lenne. Gyerekfejjel boldogok voltunk, úgy tudtunk hazamenni, édesanyánk otthon volt, meleg ebéddel várt minket. Egy férj is egészen másképpen megy haza, amikor a feleség a maga szeretetével, figyelmességével várja otthon. Az teljesen más, mint amikor este valaki 8 óra munka után édesanya.

Aztán nagyon fontos a hit továbbadása szempontjából az édesanyák szerepe. Mert mégis csak ők azok, akik a gyermek első éveiben, évtizedeiben ott állnak mellettük. Ők azok, akik a gyereket megtanítják imádkozni, akik dúdolgatnak, énekelgetnek a gyermeknek. Ők azok, akik a népmeséket elmondják. A népmesék csodálatos beavatási mesék, az ember életéről szólnak. Az ember a felső világból, a Jó Isten világából eljön ide a föld-

re szerencsét próbálni, sok próbatételen megy keresztül. Ezeket a próbákat, ha kiállja a felső világ segítségével, akkor visszatérhet a Jó Isten világába. Gyönyörű, erről szól az életünk. Jó, ha időnként fellevenítjük ezeket a régi népmeséket felnőttkorban. A magyar népmesék tartalmazzák a nyugati és a keleti zodiákusnak a szimbólum rendszerét. Kicsit a keleti kötődésünk is benne van ebben. Felnőttkorban, mikor ezekkel már tisztában vagyunk, akkor értjük meg igazán mélyen Madách Imre *Az ember tragédiáját*, Petőfi Sándor *János Vitézét*, mert ezeket így írták meg. Ha valaki felnőttkorban még egyszer végigolvassa a népmeséket, több mindent fog felfedezni. A származásmitoszunkat. És, ha ezzel a tudással neveli a gyerekeit, azok ebből sokat profitálnak. Az egészen biztos.

Imádkozni. A hitet megélni a gyerek előtt. Személyesen példát mutatni. Emlékszem arra a fiatal párra, aki esketési házas felkészítésre jött hozzám, és mondja a lány: a mai napig emlékszem arra, amikor nagymamám mindig úgy engedett el engem iskolába, hogy megpuszilt, és egy keresztet rajzolt a homlokomra. Mindig így engedett el. Eltelt közben tizenvalahány év, még emlékezett erre az apró, de nagyon fontos gesztusra.

Nem baj, ha a felső világ felé nyitottak vagyunk, és beengedjük egy kicsit a felső világot is az életünkbe. Az ajtót kinyitjuk, akkor bejön, ha nem nyitjuk ki, akkor nem tud bejönni. Az embernek szabad akarata van.

Molnár Jóska bácsi az egyik meghatározó gondolkodó ember az életemben, még valamikor a '90-es évek elején talákoztunk. Gyermekrajzok üzenetéről készített egy gyönyörű filmsorozatot a Duna TV övele, abban egy kicsit tudtunk segíteni. Jó lenne, ha levetítenék újra és újra, mert rengeteg bölcsesség és tudás van benne.

A Jó Isten minden újjászülettő gyermekkel újratерemti a világot. Új lehetőséget ad a világnak. A gyerek önmagából azokat az ősi jelképeket rajzolja ki, melyeket a Jó Isten, a felső világ beleprogramozott az ő lelkébe, tudatába. Megrajzolja a napot. A nap a megfelelések rendjében az Isten jelképe, Isten szimbóluma. Megrajzolja az édesanyját, királynőként, gyönyörűen lehajló, hatalmas hajával. Köpönyeges Madonna ábrázolásaink visszaköszönnek a középkori templomaink falfreskóiról. Össze lehet kötni a gyermekben benne élő ősképet a Boldogasszony képével, amit az édesanyjában vél felfedezni és meglátni nagyon helyesen. Minden anya Boldogasszony. Ez összeköthető a kultúrtörténettel, vallástörténettel, hagyománytörténettel, Istenképpel, ez a szerves műveltség. Ezek csodálatos dolgok. Amikor egy gyerek így megfogalmazza és kirajzolja, attól teljesen függetlenül, hogy a szülei vallásosak vagy nem vallásosak, akkor én azt gondolom, hogy a nevelésnek és az érték-közvetítésnek erre ráhangolónak kell lenni.

Szoktam mondani, hogy kultúra vallás nélkül nem képzelhető el. Ha nekem mond valaki egy vallástalan kultúrát, képes vagyok minden elégtételre. Nem tudnak mondani, mert ilyen nincsen. A világtörténelemben ilyen nincsen. Tehát a nevelésnek ezekre az ősképekre rímelőnek kell lenni.

Nem szabad gyermekközpon-túan nevelni – ezt most jól kell érteni –, hanem érték-közpon-túan kell nevelni. Szeretettel, jósággal, együttérzéssel. Nagyon helytelenek gondolom, amikor szinte négykézlábra ereszkedik a család a gyermek előtt, várja a gyerek utasításait. Ilyenkor alakul ki a tiszteletlenség a gyerekben. Az érték-közpon-tú nevelés nagyon-nagyon fontos, így tudunk igazán szeretni és növelni. Erős családot és nagyon erős nemzetet szeretnénk.

Említettem már, a mi kultúránk egy szempontból érthető és fejthető meg, és nagyon fontos, hogy értsük: minden a fényfelszabadításról szól. A fényfelszabadítás szimbólumrendszere van a népművészetben, a *Hej regő rejtem* népdalainkban. A néptáncaink és a körtáncaink mind erről szólnak. Ezt meg kell érteni, és éppen nekünk hívó embereknek ez nagyon-nagyon fontos, mert a fény ebben a rendszerben az Isten szimbóluma. Az Istent jeleníti meg. A bennünk lévő isteni fényt kell egy sokkal magasabb szintre emelni, tudatossá tenni. És ez lenne minden családnak a legfontosabb küldetése. A gyerekeinket erre a szintre felvinni. Ez a kultúra. A többi az mind dizájnelem.

El lehet játszani ezzel a szóval is, hogy bölcső. Ott a gyerek, ott van a bölcsőben, ő bölcs, de azért az igazi bölcsesség az idős korban alakul ki. Jobban szerettük egy kicsit a nagyszüleinket a szüleinknél. Gondolom, mindenki így volt ezzel. Valószínűleg azért, mert ők annyit megélték már, hogy bölcsökké váltak. Az ember a bölcs ember közelségében jobban szeret lenni, mint aki még erre a szintre nem egészen jutott el. Igen. Két életkorban van az ember nagyon közel az éghez:

egészen kiskorban, hét éves korig, és amikor az élete végét járja már. Legyünk ilyen bölcs idősek majd. Mi is járjuk végig ezt az utat.

Befejezésképpen, egy számítógépes programot szeretnék mindenkinek a figyelmébe ajánlani. Felolvasom, hogy hogyan kell a szeretetet telepíteni a számítógépre. Tehát a szeretet telepíthető. Felhívja valaki az ügyfélszolgálatot.

Ügyfélszolgálat: Miben segíthetek?

Felhasználó: Hát, hosszas megfontolás után úgy döntöttem, installálni fogom a szeretetet. Végig-vezetne, kérem, a folyamaton?

Ügyfélszolgálat: Rendben, szívesen segíték. Készen áll az indulásra?

Felhasználó: Nem vagyok egy műszaki zseni, de azt hiszem, készen állok. Mit kell először tennem?

Ügyfélszolgálat: Első lépésként nyissa meg a szívet. Megtalálta a szívet?

Felhasználó: Igen, de egy csomó más program is fut jelenleg. Lehet telepíteni a szeretetet, miközben ezek futnak?

Ügyfélszolgálat: Milyen más programok futnak?

Felhasználó: Lássuk csak. Van múltbéli megbántódás, alacsony

önértékelés, harag, neheztelés. Ezek futnak éppen.

Ügyfélszolgálat: Nem gond. A szeretet fokozatosan törölni fogja a múltbéli megbántódást a jelenleg működő rendszeréből. A hosszú távú memóriában esetleg megmaradhat, de már nem fog megzavarni más programokat. Végül a szeretet felül fogja írni az alacsony önértékelést a saját moduljával, amit egészséges önértékelésnek hívnak. Viszont a haragot és a neheztelést teljesen ki kell kapcsolnia. Ezek a programok megakadályozzák a szeretet megfelelő installálását. Ki tudja kapcsolni ezeket?

Felhasználó: Nem tudom, hogyan kell kikapcsolni őket. Meg tudja mondani?

Ügyfélszolgálat: Örömmel. Menjen a Start menübe, és indítsa el a megbocsátást. Ezt addig kell ismételnie, míg a harag és a neheztelés teljesen ki nem törlődnek.

Felhasználó: Rendben, kész vagyok. A szeretet automatikusan elkezdte telepíteni magát. Ez normális?

Ügyfélszolgálat: Igen. De ne feledje, önnek csak az alapprogram van meg. El kell kezdeni kapcsol-

lódni más szívekhez, hogy hozzáferjen a frissítésekhez.

Felhasználó: Hoppá! Máris kaptam egy hibaüzenetet. Azt mondja, hiba: a program nem fut külső egységeken. Most mit tegyek?

Ügyfélszolgálat: Ne aggódjon, ez azt jelenti, hogy a szeretet program belső szíveken való futásra lett tervezve, de az ön szívéen még nem futott. Kevésbé technikai nyelven ez csak annyit jelent, hogy önnek először saját magát kell szeretnie, mielőtt másokat is szerethetne.

Felhasználó: Tehát most mit tegyek?

Ügyfélszolgálat: Gördítse le az önefogadás menüt. Majd kattintson az alábbi fájlokra: Megbocsátok magamnak 2.0; Felfedezem az értékeimet 1.5; Tudomásul veszem a korlátaimat 3.0.

Felhasználó: Rendben, kész vagyok.

Ügyfélszolgálat: Most másolja őket az Én szívem könyvtárába. A rendszer felül fog írni minden zavaró programot, és kijavítja a hibás programozást. Ezen kívül törölnie kell a terjengős önkritikát az összes könyvtárból, és kiüríteni a kukát,

hogy biztosan eltávolítsa teljesen, és soha ne jöhessen újra elő.

Felhasználó: Megcsináltam. Hé, a szívem új fájlokkal telik meg. Mosoly jelent meg a képernyőmon. És a béke meg az elégedettség bemácsolja magát mindenfelé a szívembe. Valamint az egész rendszerem melegegdedni kezdett. Ez normális?

Ügyfélszolgálat: Sok esetben. Másoknak eltart egy ideig, de végül minden helyre áll a megfelelő időben. A rendszer melegegdedése normális, és javítja a szív működését, ne aggódjon. Egyébként jó érzés mindez?

Felhasználó: Nagyon jó érzés, csak szokatlan.

Ügyfélszolgálat: Szóval a szeretet telepítve, és rendesen fut. Még egy dolgot, mielőtt letennénk a kagylót, a szeretet ingyenes program, figyeljen rá, hogy továbbítsa azt és különféle változatait mindenkinek, akivel kapcsolatba kerül. Ők is megosztják majd másokkal, és visszajuttatnak viszonzásul önhez is új és izgalmas változatokat.

Ezekkel a gondolatokkal kívánok mindenkinek gyerekeket, igen sok örömet és sok erőt az önépítésben. Köszönöm a figyelmet.